

Datum:	5 juni 2025	Zaaknummer:	1396530
Van:	het college van burgemeester en wethouders, portefeuillehouder Wethouder Van der Star		
Aan:	de raad van de gemeente Roosendaal		
Onderwerp:	Accountantsverslag 2024		
Bijlage:	Accountantsverslag 2024		

Kennisnemen van

Het accountantsverslag naar aanleiding van de jaarrekeningcontrole 2024.

Inleiding

Uw raad ontving onlangs de Jaarstukken 2024. Inmiddels is door onze accountant BDO de controle op de Jaarrekening uitgevoerd en in een afrondende fase. Het concept verslag met bevindingen, ontwikkelingen en adviezen is beschikbaar en ontvangt u als bijlage bij deze raadsmededeling. In het vervolg van deze brief benoemen wij de in het accountantsverslag opgenomen punten en geven wij daar onze collegereactie op.

Informatie/kernboodschap

Resultaat: de accountant geeft een goedkeurende verklaring af.

BDO is op basis van de controle voornemens een goedkeurende controleverklaring af te geven op getrouwheid. Dat komt omdat de omvang van de geconstateerde fouten en onzekerheden onder de grensbedragen liggen. Voor fouten is het maximum 1% van het begrotingstotaal, zijnde € 3,7 miljoen. Voor onzekerheden is dat maximaal 3%, zijnde € 11,2 miljoen. BDO deelt de formele controleverklaring standaard pas na bespreking van het verslag met uw auditcommissie, maar voor de formele behandeling in de gemeenteraad (3 juli 2025).

Het college geeft de rechtmatigheidsverantwoording (RMV) af: we voldoen.

Sinds begrotingsjaar 2023 geeft het college via de RMV aan of rechtmatig is gehandeld. Voorheen gaf de accountant ook een verklaring op rechtmatigheid af. Nu controleert de accountant of de RMV getrouw tot stand is gekomen en of het college daarin de juiste informatie weergeeft. Zoals u hierboven las geeft de accountant aan dat dit het geval is. De rechtmatigheidsverklaring is onderdeel van de jaarstukken. In de RMV hebben wij € 9 miljoen aan afwijkingen gerapporteerd. Hiervan is € 6 miljoen acceptabel. De niet-acceptabele fouten bedragen € 3 miljoen en zijn daarmee kleiner dan het grensbedrag van € 3,7 miljoen.

De rechtmatigheidsverantwoording is opgebouwd uit drie criteria, die we hieronder belichten. We geven daarbij op hoofdlijnen de bevindingen weer. In de paragraaf bedrijfsvoering in het jaarverslag zijn deze nader toegelicht.

1) Begrotingscriterium

Dit ziet toe op het tijdig melden van begrotingsafwijkingen aan uw raad. Indien dit niet gebeurt, kunnen deze afwijkingen als onrechtmatig aangemerkt worden. De afwijkingen zijn in totaal € 6,8 miljoen, waarvan voor de exploitatie enkel een bedrag van € 195.000 niet acceptabel is. Voor investeringskredieten geldt dat twee overschrijdingen ter waarde van een bedrag van € 621.000 niet acceptabel zijn. Het grootste deel van de afwijkingen is dus acceptabel. Dat houdt in dat ze voldoen aan de gemaakte afspraken met uw gemeenteraad, zoals dat het college overschrijdingen actief meldt bij een overschrijding hoger dan € 250.000. Overschrijdingen onder dat bedrag hoeven niet actief gemeld en zijn dus acceptabel.

2) Voorwaardencriterium

Dit ziet erop toe dat voor inkopen het juiste traject is doorlopen. Boven grensbedragen dienen deze Europees aanbesteed te zijn. Uit de spendanalyse (het onderzoek op alle uitgaande gelden) blijkt dat voor een bedrag van € 2,2 miljoen niet juist is aanbesteed. Het betreft een vijftal crediteuren. De verklaring voor de onregelmatigheden lag bij twee crediteuren in te hoge overschrijdingen van de contractwaarde. In twee andere gevallen is de totale opdrachtwaarde in de afgelopen vier jaar – door meerdere kleine inkopen – boven de Europese aanbestedingsdrempel geraakt. In één geval is op basis van maatschappelijke noodzaak (opvang Oekraïne) een contract één-op-één verleend, maar blijkt achteraf dat de noodzaak niet voldoende kon worden onderbouwd. Inmiddels is deze dienst inbesteed bij de WVS, waardoor dit niet doorwerkt naar komende jaren.

Aanvullend wil het college in 2025 stappen zetten om de kans op onrechtmatigheden verder te verkleinen. Zo steken wij in op een meer structureel overlegkader waarin we onder andere op basis van data vroegtijdig afwijkende patronen in het gebruik van contracten kunnen signaleren. We bespreken daarin ook bijzondere ontwikkelingen of risico's, zodat hier passend op wordt ingezet. De geconstateerde punten uit de (interne) controle, specifiek de spendanalyse, nemen we hierin ook op. Dit sluit aan op het advies van de accountant.

3) Misbruik & oneigenlijk gebruik criterium

Dit ziet toe op het voorkomen, detecteren en corrigeren van misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsmiddelen en eigendommen. Op dit vlak zijn er geen bevindingen over 2024.

Aandachtspunten voor 2025

Het accountantsverslag bevat verder enkele aandachtspunten of aanbevelingen:

- *Aanzienlijke onzekerheid jeugdhulp en Wmo in 2024, voor 2025 zetten we extra stappen.*
In de regio zijn afspraken gemaakt over het terugdringen van productieverantwoordingen. De gemeente vraagt (via het Zi2t) niet aan alle aanbieders productieverklaringen met accountantsverklaring op. Dit jaar is er een hogere realisatie bij aanbieders die geen verklaring hoeven aan te leveren. Daartegenover staat dat in het proces al extra stappen worden ingebed om op andere wijze de prestatielevering vast te kunnen stellen. Over 2024 kan de accountant hier nog onvoldoende op leunen. Hierdoor is er een (theoretische) onzekerheid of voor de gefactureerde zorg daadwerkelijk zorg is geleverd. De onzekerheden bedragen € 7,9 miljoen voor jeugd en € 1,1 miljoen voor wmo. Deze bedragen zijn kleiner dan de toegestane 3%, zijnde € 11,2 miljoen. Voor 2025 zetten we lokaal en regionaal extra stappen om die zekerheid wel te garanderen. De organisatie monitort dit tussentijds en stemt hierover tussentijds actief af met de accountant.
- *Onderhoudsvoorzieningen: voor 2024 voldoen we, zij het met de nodige aandachtspunten.*
Net als vorig jaar heeft veel afstemming plaatsgevonden over de noodzakelijke onderbouwingen en de toetsbaarheid (controleerbaarheid) van de schattingen voor de voorzieningen. BDO geeft aan voor 2024 voldoende zekerheid te hebben, maar doet wel de stellige aanbeveling om hier in 2025 verbeteracties op in te zetten. Met name op het navolgbaar maken van begrotingswijzigingen en in meer detail vastleggen hoe we tot nieuwe ramingen komen. De door uw raad vastgestelde beheerplannen dateren uit 2020, deze moeten in 2025 opnieuw door uw raad vastgesteld worden. Als hier niet aan voldaan wordt dan is het risico dat de voorzieningen omgezet wordt in reserves. Dan zijn de onttrekkingen hieraan volgens de provincie incidenteel en kan dat een negatief effect hebben op de begrotingscijfers. Het college pakt deze aanbeveling op.
- *Aanpassing materialiteit naar 2% vanaf 2025.*
Voor 2024 kennen we nog de grenzen van 1% en 3% voor fouten en onzekerheden. Vanaf boekjaar 2025 wordt dat 2%, voor fouten en onzekerheden samen. Ook wordt de grens bepaald op de werkelijke lasten, zonder reservedotaties. Doordat fouten en onzekerheden bij elkaar opgeteld moeten worden is de ruimte hiervoor kleiner dan voorheen om tot een goedkeurende verklaring te komen. Risico is hierbij de omvangrijke onzekerheid in het sociaal domein. De aangepaste grensbedragen dienen ook verwerkt te worden in de actualisatie van de Financiële verordening, het college legt deze in de tweede helft van 2025 aan uw raad voor.
- *Kengetallen: benchmarkrapportage geeft aanknopingspunten voor bespreking Kadernota.*
In het accountantsverslag geeft BDO in paragraaf 3.1 vergelijkingscijfers over de bestedingen van onze gemeente en wat volgens de systematiek van het gemeentefonds te verwachten zou zijn. Opvallendheden zijn dat wij gemiddeld minder OZB ophalen. We hebben een lagere realisatie op jeugdhulp en Wmo dan logisch zou zijn. Op basisvoorzieningen (voorveld en deel werk & inkomen) besteden we juist meer, net zoals aan fysieke infrastructuur. Dit kan interessante informatie zijn voor uw raad om bij de bespreking van de Kadernota te betrekken.

Evaluatie proces rondom accountantscontrole

De accountantscontrole van de jaarrekening 2024 kende uiteraard zijn uitdagingen en heeft de nodige inspanning hierin gevraagd van de ambtelijke organisatie en accountant. Het proces is wel vele malen soepeler verlopen dan voorgaand jaar. De acties vanuit het gezamenlijke verbeterplan hebben daar aan bijgedragen. De inhoudelijke uitdagingen, zoals deze hierboven en in het controleverslag zijn genoemd, behoeven nog verdere aandacht in 2025.

Communicatie / vervolg

De auditcommissie bespreekt op maandag 16 juni de jaarstukken en het accountantsverslag. De commissiebehandeling staat gepland op 26 juni, de raadsvergadering op 3 juli. U kunt het accountantsverslag en deze collegereactie betrekken bij uw beraadslaging.

Afsluiting en ondertekening

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Roosendaal,
De secretaris, De burgemeester,

drs. H.W.J. Klaucke

M. Buijs

ACCOUNTANTSVERSLAG 2024

Gemeente Roosendaal

Status controle:

- Sisa-controle afronden
- Finale (partner) review

Aan:

de raad van de gemeente
Roosendaal
T.a.v. de heer R. Dam,
plaatsvervangend raadsgriffier
Postbus 5000
4700 KA ROOSENDAAL

Rotterdam, datum

Kenmerk: MS/NvD/RAxxx

Geachte leden van de raad,

Wij hebben de jaarrekening 2024 van de gemeente Roosendaal (hierna te noemen ‘gemeente’) gecontroleerd. Zoals afgesproken in onze opdrachtbevestiging van 10 oktober 2024, ontvangt u hierbij ons accountantsverslag 2024. In dit verslag hebben we de belangrijkste bevindingen en conclusies naar aanleiding van de jaarrekeningcontrole opgenomen. Wij zijn van mening dat de reikwijdte van onze werkzaamheden en de resultaten daarvan een deugdelijke basis vormen voor ons oordeel over de jaarrekening 2024 van de gemeente.

Onze bevindingen en aanbevelingen hebben wij afgestemd met de verantwoordelijke portefeuillehouder. Een afschrift van dit verslag is toegezonden aan het college van burgemeester en wethouders.

Het opstellen en controleren van de jaarrekening vraagt elk jaar weer een aanzienlijke inspanning. Bij deze willen wij alle betrokken medewerkers van de gemeente Roosendaal bedanken voor de constructieve en plezierige samenwerking tijdens de controle.

Wij vertrouwen er op u met dit verslag van dienst te zijn. Vanzelfsprekend zijn wij graag bereid om een nadere toelichting op de inhoud te geven.

Met vriendelijke groet,

BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

C.M. Steehouwer MSc RA

Inhoudsopgave

01

Dashboard
accountantscontrole

02

Uitkomsten
jaarrekeningcontrole

03

Resultaat & financiële
positie

04

Belangrijkste
bevindingen

05

Bijlagen

1. Dashboard accountantscontrole

1.1 Dashboard accountantscontrole

STREKKING CONTROLEVERKLARING

- ▶ Wij verstrekken bij de jaarrekening een **goedkeurende controleverklaring**.
- ▶ De gehanteerde materialiteit voor fouten en onzekerheden bedraagt € 3,7 miljoen respectievelijk € 11,2 miljoen.
- ▶ Het jaarverslag, inclusief de opgenomen informatie in de paragraaf bedrijfsvoering, is verenigbaar met de jaarrekening en bevat geen materiële onjuistheden.
- ▶ De grondslagen van de jaarrekening zijn aanvaardbaar en het BBV wordt nageleefd.
- ▶ In de rechtmatigheidsverantwoording heeft het college € 9 miljoen aan afwijkingen gerapporteerd. Hiervan is € 6 miljoen als acceptabel aangemerkt.
- ▶ De WNT is nageleefd.
- ▶ Wij hebben de getrouwheid en rechtmatigheid van de SiSa-bijlage vastgesteld.

BELANGRIJKE OBSERVATIES

- ▶ Met betrekking tot de lasten inzake WMO en jeugdhulp ontbreekt over boekjaar 2024 in toenemende mate een verklaring bij de productieverantwoording vanuit de zorginstellingen. Hierdoor kan onvoldoende onderbouwd worden dat voor de gefactureerde zorg ook daadwerkelijk zorg is geleverd. De onzekerheden bedragen € 7,9 miljoen (jeugd) respectievelijk € 1,1 miljoen (wmo).
- ▶ Er zijn 5 onrechtmatige opdrachten inbegrepen in de rechtmatigheidsverantwoording. Waarvan één doorlopende opdracht. Het advies is meer actieve monitoring op lopende contracten en bestedingen uit te voeren zodat tijdig nieuwe aanbestedingen worden gestart.
- ▶ De onderbouwing van de grondexploitaties vraagt om adequate documentatie.

RESULTAAT 2024

(x €1.000)	2024	BEGROTING NA WIJZIGINGEN
Saldo van baten en lasten	-4.960	-6.652
Mutatie reserves	3.395	7.176
RESULTAAT	-1.566	524

- ▶ Het gerealiseerde resultaat 2024 wijkt af van de begroting na wijziging. We merken op dat de negatieve impact op het resultaat voornamelijk het gevolg is van hogere dotaties aan de voorzieningen dan initieel begroot.

DATA-ANALYSE

- ▶ Wij hebben een data-analyse op de bankbetalingen uitgevoerd voor boekjaar 2024. Bijzonderheden hieruit zijn opgevolgd, waarna geen bevindingen resteren.
- ▶ Op basis van de uitgevoerde data-analyse bevestigen wij onze initiële inschatting van een normaal (laag) risico op de betaalorganisatie en is geen aanleiding om een frauderisico te veronderstellen.
- ▶ We zien nog ruimte om in de toekomst met meerdere data-analyses de organisatie en onze controle te verrijken. We gaan hierover in overleg met de organisatie, mede gezien het ontsluiten van data aan het financieel pakket daarvoor essentieel is en maatwerk vraagt.

AANDACHTSPUNTEN 2025

- ▶ Vanaf boekjaar 2025 wordt de wettelijke controlegrens voor de accountant verhoogd van 1% naar 2%. Fouten en onzekerheden moeten bij elkaar opgeteld (gaan) worden. Risico op een niet-goedkeurende controleverklaring neemt toe tenzij goede afspraken met zorgaanbieders worden gemaakt of toereikende zichtbare interne beheersingsmaatregelen aanwezig zijn.
- ▶ Vanaf boekjaar 2025 mag de door de raad vastgestelde verantwoordingsgrens voor de rechtmatigheidsverantwoording maximaal 2% van de totale lasten zijn.
- ▶ De onderhoudsplannen ten grondslag aan de voorzieningen vragen om concrete acties in 2025.
- ▶ De documentatie van gekozen uitgangspunten en scenario's ten aanzien van grondexploitaties vraagt meer borging.

MEERJARENPERSPECTIEF

- ▶ Uw score in onze landelijke benchmarkrapportage bedraagt een 8. Dit cijfer is gebaseerd op u primaire begroting en de eerste begrotingswijziging. Deze begroting bevat de plannen van de gemeente ter beperking van het tekort over de periode 2025 tot en met 2028. Enkel begrotingsjaar 2026 heeft een verwacht tekort van circa € 2 miljoen.
- ▶ De maatregelen van het kabinet leiden tot circa twee jaar uitstel van het landelijke 'ravijnjaar' maar zijn nog geen structurele oplossing.
- ▶ Het college heeft een proces ingericht om in overleg met de raad de kaderstelling voor de begroting 2026 scherp te stellen de komende maanden.
- ▶ De leesbaarheid van de begroting kan verder verbeterd worden. Wij adviseren u te overwegen het begrotingsproces zodanig in te richten dat de primaire begroting de reële begroting is.

2. Uitkomsten jaarrekeningcontrole

2.1 Onze opdracht en controle

2.2 Strekking controleverklaring

2.3 Uw speerpunten

2.4 Aandachtspunten 2025

2.1 Onze opdracht en controle (1)

Doel en object van de controle

Het doel van de controle is het geven van een onafhankelijk oordeel of de financiële overzichten van de gemeente Rosendaal, in alle van materieel belang zijnde opzichten, zijn opgesteld in overeenstemming met het BBV.

Opdracht

Wij hebben de jaarrekening gecontroleerd conform de Nederlandse controlestandaarden en de met u gemaakte afspraken in de opdrachtbevestiging van 10 oktober 2024. Tevens beoordeelden wij de verenigbaarheid van de andere informatie, inclusief de overige gegevens en het jaarverslag met de jaarrekening en of deze geen materiële afwijkingen bevatten op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins. Voor een accountantscontrole gelden inherente beperkingen, die zijn uiteengezet in de opdrachtbevestiging.

Strekking van de controleverklaring

Aangezien de jaarrekening 2024 van de gemeente Rosendaal aan de daaraan te stellen eisen voldoet, hebben wij hierbij **een goedkeurende controleverklaring, gedateerd op datum**, afgegeven. Alle bevindingen voortvloeiend uit onze controle zijn afdoende behandeld en onze controle is dan ook afgerond.

Materialiteit

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel. Bij onze controlewerkzaamheden hebben wij als uitgangspunt de door de raad vastgestelde toleranties gehanteerd. De raad heeft ons daarbij opgedragen om

bij onze oordeelsvorming en rapportering uit te gaan van de hierna vermelde goedkeurings- en rapporteringstolerantie. Op basis van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) en onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 3,7 miljoen. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn. Wij zijn met u overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 186.000 rapporteren, alsmede afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

Onze controle richt zich tevens op de getrouwheid van de informatie in de WNT-verantwoording en de getrouwheid en rechtmatigheid van de SiSa-bijlage van de jaarrekening. Voor de WNT en SiSa gelden specifiek voorgeschreven rapporteringstoleranties die veelal lager zijn dan uw rapporteringstolerantie. Wij passen deze voorgeschreven WNT- en SiSa-toleranties eveneens op correcte wijze toe.

Grondslagen financiële verslaggeving

De jaarstukken 2024 van de gemeente Rosendaal bestaan uit:

- ▶ het jaarverslag 2024 (programmaverantwoording en verplichte paragrafen);
- ▶ de jaarrekening 2024 (rechtmatigheidsverantwoording, balans met toelichtingen, overzicht van baten en lasten in de jaarrekening met toelichting inclusief SiSa-bijlage en taakvelden).

In het onderdeel ‘programmaverantwoording’ van het jaarverslag is informatie opgenomen over ‘wat hebben we gedaan’, ‘wat hebben we bereikt’ en ‘wat heeft het gekost?’ De programmaverantwoording vormt samen met de verplicht voorgeschreven paragrafen (zoals weerstandsvermogen, bedrijfsvoering, etc.) het jaarverslag. Het jaarverslag en de jaarrekening zijn met elkaar verenigbaar.

2.1 Onze opdracht en controle (2)

De belangrijkste verslaggevingsgrondslagen van uw gemeente zijn uiteengezet in de grondslagen van de jaarrekening 2024. In 2024 zijn er geen wijzigingen geweest in toegepaste verslaggevingsgrondslagen die een aanzienlijke invloed hebben op de baten en lasten of de financiële positie van uw gemeente. Significante verslaggevingsgrondslagen en toepassing hiervan zijn belangrijk voor de presentatie van de financiële positie van uw gemeente en de baten en lasten in de jaarrekening. Daarnaast vereisen zij van het college en het management dat zij een oordeel vormen ten aanzien van soms moeilijke, subjectieve en complexe posities vaak vanwege de noodzaak om inschattingen te moeten maken over het effect van zaken die inherent onzeker zijn. Wij hebben het door het college en het management toegepaste proces met betrekking tot significante verslaggevingsaspecten geëvalueerd en hebben gegevensgerichte controlewerkzaamheden uitgevoerd.

Controleaanpak

Onze controleaanpak is gebaseerd op een risicogerichte benadering, waarbij gesteund wordt op de opzet, het bestaan en de werking van de aanwezige administratieve organisatie en de daarin opgenomen beheersingssystemen. Deze aanpak gaat uit van een risicoanalyse op transactiestromen, zoals verkoopactiviteiten en personeelszaken. In de risicoanalyse hebben wij beoordeeld in hoeverre de onderkende risico's van invloed kunnen zijn op de jaarrekening.

Onafhankelijkheid

Op basis van Nederlands recht en overige beroepsregels, zoals de 'Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assuranceopdrachten' (ViO), is vereist dat wij onafhankelijk zijn ten opzichte van onze controlecliënten. Wij zijn van mening dat door ons is voldaan aan deze eisen. Wij hebben de overige dienstverlening naast de controle van de jaarrekening beoordeeld aan de hand van onze beroepsregels en hebben geconcludeerd dat het type dienstverlening en de vergoeding onze onafhankelijkheid niet beïnvloeden.

Geautomatiseerde gegevensverwerking

De accountant dient op basis van artikel 2:393, lid 4 BW, melding te maken van zijn bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking. Tijdens de interim-controle hebben wij ook relevante processen met betrekking tot de geautomatiseerde gegevensverwerking getoetst. Voor onze bevindingen verwijzen wij naar onze managementletter 2024. Wij hebben de automatiseringsorganisatie van de organisatie uitsluitend in het kader van de jaarrekeningcontrole beoordeeld.

2.2 Strekking controleverklaring

1/3

Controleverklaring 2024

Wij hebben bij de jaarrekening 2024, inclusief SiSa-bijlage, van de gemeente Rosendaal een goedkeurende controleverklaring afgegeven. Dit betekent dat de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2024 als van de activa en passiva per 31 december 2024 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV). De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording geeft een getrouw beeld en de met de raad gemaakte afspraken hierover zijn nageleefd.

Wij hebben enkele controleverschillen geconstateerd die door de gemeente zijn gecorrigeerd. Daarnaast hebben wij onderstaande verschillen geconstateerd welke niet zijn verwerkt in de jaarrekening. Wij zijn met u overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de €186.000 rapporteren, alsmede afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

ONGECORRIGEERDE CONTROLEVERSCHILLEN 2024					
#	Omschrijving	Post/toelichting	Fouten (in €)	Onzekerheden (in €)	Verwijzing
1	Fout xxx	Grondexploitaties	0	0	
2					
	TOTAAL		0	0	
Materialiteit (1% voor fouten, 3% voor onzekerheden)			3.727.000	11.181.000	
Uitvoeringsmaterialiteit (70% van de materialiteit)			2.609.000	-	
Rapporteringstolerantie			186.000		

Wij hebben, voor zover mogelijk, het college verzocht om deze controleverschillen te corrigeren. Het college heeft gemotiveerd aangegeven waarom zij deze verschillen niet heeft verwerkt en dat zij van oordeel is dat deze posten zowel individueel als gezamenlijk niet materieel zijn voor de jaarrekening als geheel. Deze verschillen en de analyse van de impact zijn bevestigd in de bevestiging van het college bij de jaarrekening.

Wij concluderen dat de resterende niet-verwerkte controleverschillen zowel individueel als gezamenlijk niet materieel zijn voor de jaarrekening als geheel en hebben een goedkeurende controleverklaring verstrekt met betrekking tot de getrouwheid van de jaarrekening 2024.

2.2 Strekking controleverklaring

2/3

Vermogen om risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen

Op basis van artikel 12 van de Gemeentewet kunnen gemeenten bij langdurige financiële tekorten een beroep doen op een extra uitkering uit het gemeentefonds. Omdat de omvang van het gemeentefonds hierdoor niet wijzigt betalen andere gemeenten daar dus aan mee. Om die reden moeten gemeenten aan allerlei voorwaarden voldoen om deze aanvullende uitkering te kunnen ontvangen. Maar in principe kunnen gemeenten hierdoor niet failliet gaan. Het gevolg hiervan is dat crediteuren en andere stakeholders nooit benadeeld kunnen worden door een faillissement. Desalniettemin is de financiële positie vanuit het perspectief van raadsleden van belang en moet het college van burgemeester en wethouders inzicht geven in hoeverre de gemeente in staat is om de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen, zonder tussenkomst van de toezichthouder.

Met de invoering van de aangepaste Nederlandse Standaard 700 dienen accountants voor gemeenten in hun controleverklaringen bij jaarrekeningen naast fraude te rapporteren over de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie. Onze controlewerkzaamheden hebben geen informatie opgeleverd die strijdig is met de veronderstellingen en aannames van het college van burgemeester en wethouders over de gehanteerde uitgangspunten om de normale bedrijfsvoering voort te kunnen zetten.

Voor een nadere uiteenzetting van onze controleaanpak ten aanzien van de veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie verwijzen wij naar onze controleverklaring 2024.

2.2 Strekking controleverklaring

3/3

Fraude en non-compliance

Bij de planning van de jaarrekeningcontrole houden wij rekening met het risico dat de jaarrekening als gevolg van fraude en onregelmatigheden onjuistheden van materieel belang zou kunnen bevatten. Daarnaast hebben wij beoordeeld in hoeverre sprake kan zijn van een risico omtrent corruptie of een risico omtrent het niet-naleven van wet- en regelgeving.

Eén van de door ons uitgevoerde maatregelen is het bespreken van de mogelijke frauderisico's en mogelijke fraudesituaties met verschillende personen binnen de **organisatie**. Daarnaast nemen wij kennis van de door u opgenomen toelichtingen in de jaarstukken, zie hiervoor tevens hoofdstuk 4.5. Het voorkomen en mitigeren van frauderisico's is primair de verantwoordelijkheid van het bestuur/college. Daarom hebben wij op diverse momenten met u en uw auditcommissie over dit onderwerp van gedachten gewisseld. Deze besprekingen en onze controlewerkzaamheden hebben geen indicaties voor materiële fraude opgeleverd.

Wij hebben vastgesteld dat in 2024 goede stappen zijn gezet op het gebied van fraude- en corruptierisicobeheersing. Evenwel is het van belang om dit onderwerp regelmatig onder de aandacht te brengen en te houden, met als doel de gehele organisatie bewust te laten zijn van fraude- en corruptierisico's. Naast directe schade kan immers ook belangrijke reputatieschade optreden.

Hierbij hebben wij specifiek aandacht besteed aan de veronderstelling dat er bij de opbrengstverantwoording frauderisico's bestaan. Wij hebben in onze controleverklaring melding gemaakt van de belangrijkste frauderisico's en hoe wij deze hebben geadresseerd. Tijdens de controle van boekjaar 2024 betroffen dat de volgende risico's:

- Ongebruikelijke memoriaalboekingen in het boekjaar dan wel bij het opstellen van de jaarstukken;
- Ongeautoriseerde handelingen in SAPbyDesign als gevolg van het ontbreken van de controle en autorisatie van (wijzigingen van) crediteurenstamgegevens;

Voor een nadere uiteenzetting van onze controleaanpak ten aanzien van de frauderisico's verwijzen wij naar onze controleverklaring 2024. Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor materiële fraude(risico's) of vermoedens van materiële fraude(risico's).

2.3 Uw speerpunten

Speerpunten auditcommissie

Het dienstverleningsplan 2024 is door ons op 28 oktober 2024 toegelicht in de auditcommissie. Op basis van het dienstverleningsplan 2024 zijn de speerpunten voor de jaarrekening(controle) 2024 zoals door de auditcommissie zijn aangedragen als volgt:

Aandachtspunt / speerpunt	Opvolging 2024
Boekjaar 2023 was voor de gemeente Rosendaal het eerste jaar waarin zij is overgestapt naar een nieuw financieel systeem. Tijdens de jaarrekeningcontrole bleek dat de exports niet voldeden aan alle vereisten die nodig waren om bruikbaar te zijn voor de benodigde interne en externe controles. De jaarrekeningcontrole is hierdoor stil komen te liggen, waardoor het jaarrekeningproces vertraging heeft opgelopen. Naar aanleiding hiervan heeft de auditcommissie het college geadviseerd om een verbeterplan op te stellen met als doel het jaarrekeningproces soepeler te laten verlopen en zelf meer in control te zijn op dit proces en de kwaliteit hiervan. Het college heeft een notitie ‘evalueren en versterken jaarrekeningproces’ opgesteld. De auditcommissie heeft ons gevraagd om tussentijds te rapporteren over de voortgang van de afspraken in deze notitie.	In de notitie ‘evalueren en versterken jaarrekeningproces’ zijn afspraken opgenomen met betrekking tot proces, inhoud en communicatie. Het merendeel van de afspraken ziet toe op de eindejaarscontrole. De gemaakte procesafspraken zijn nageleefd en hebben geleid tot tijdige rapportages. Ook op dit moment is het nog niet eenvoudig de benodigde detailgegevens uit het financieel pakket te destilleren. Omdat we tijdig met de organisatie in gesprek zijn gegaan is er een praktisch werkbare manier bedacht om het voor het jaarrekeningproces toch te kunnen realiseren. Deze situatie is onwenselijk gegeven de tijdsbesteding voor organisatie en accountant, maar ook omdat dit het inzicht en de kwaliteit in de financiële rapportages gedurende het jaar nadelig kan beïnvloeden. De organisatie onderzoekt samen met de leverancier nog mogelijkheden om deze zaken structureel te borgen. Daarnaast zijn in het controleproces enkele inhoudelijke punten geconstateerd en onderzocht welke om opvolging vragen. De belangrijkste hiervan betreft de voorziening voor groot onderhoud en grondexploitaties. Hier gaan wij in dit verslag nog separaat op in.

2.4 Aandachtspunten 2025

1/2

Inleiding

Naar aanleiding van onze controle van de jaarrekening 2024 hebben wij een aantal bevindingen en aanbevelingen over het afgelopen boekjaar weergegeven. Daarnaast willen wij, vanuit onze natuurlijke adviesfunctie, de volgende van aandachtspunten voor het komende jaar benoemen.

Voorziening voor pensioenaanspraken van politieke ambtsdragers

Met de invoering van het nieuwe pensioenstelsel is besloten dat ook de APPA-pensioenaanspraken van politieke ambtsdragers in een pensioenfonds ondergebracht moeten worden per 1 januari 2028. Dat betekent dat per die datum de APPA-voorzieningen toereikend moeten zijn. Een algemeen aandachtspunt betreft het opnemen van het partnerpensioen in deze APPA-voorziening. We hebben vastgesteld bij de jaarrekeningcontrole 2024 dat uw organisatie de APPA-voorziening inclusief het partnerpensioen heeft berekend en verantwoord.

Op het moment van overdracht per 1 januari 2028 kunnen er ten gevolge van schommelingen in de rekenrente mogelijke tekorten ontstaan. Een lagere rekenrente in het laatste jaar voor de overdracht kan een aanzienlijk gevolg hebben. Eind oktober 2024 heeft de commissie BBV in een Q&A aangegeven dat er géén vrijstelling mogelijk is voor een verplichte vrijval van de APPA-voorziening. Een alternatief in de verslaggevingsvoorschriften van het BBV is dat de voorziening tegen nominale waarde kan worden verantwoord. Dit heeft als gevolg dat rente-effecten géén rol meer spelen en de middelen voor de berekende nominale verplichting in de voorziening zijn opgenomen. Indien een decentrale overheid verandert in de keuze (wel of geen rekening houden met de rentecomponent) is dat wel een stelselwijziging die als zodanig moet worden verwerkt middels onder andere een raadsbesluit en/of een begrotingswijziging.

Het voordeel van de verantwoording van de voorziening tegen nominale waarde is dat de voorziening niet meer gevoelig is voor de (ontwikkeling van de) rekenrente tot het moment van de kapitaaloverdracht naar het ABP.

Een nadeel van deze optie is dat de voorziening mogelijk moet worden opgehoogd. Daarnaast betreft het een stelselwijziging die als zodanig moet worden verwerkt. Deze optie heeft dus extra administratieve gevolgen. Wij hebben begrepen dat u ervoor kiest om de APPA-voorziening te blijven verantwoorden op contante waarde.

Om de gevolgen van de overgang voor provincies, gemeenten en waterschappen in te schatten, wordt een onderzoek gestart. Het betreft een gezamenlijk onderzoek van het ministerie van BZK, IPO, VNG en Unie van Waterschappen. Het onderzoek richt zich op de omvang van de al opgebouwde APPA-aanspraken, de toekomstige premie en de al beschikbare middelen. Aan de hand van deze gegevens worden de financiële gevolgen voor afzonderlijke provincies, gemeenten, waterschappen en het Rijk ingeschat. Deze inschatting wordt vervolgens teruggekoppeld aan de decentrale overheden om een indicatie te krijgen van de mogelijke financiële gevolgen in 2027, het jaar voordat de overgang ingaat.

Aanpassing materialiteit naar 2% voor 2025

Op 16 april 2025 zijn de wetswijzigingen gepubliceerd waarmee de rechtmatigheidsverantwoording onderdeel is geworden van de wet en ook de materialiteitswijziging per 1 januari 2025 is doorgevoerd. De materialiteitswijziging houdt in dat de wettelijke materialiteit van de accountantscontrole wijzigt naar 2% voor fouten en onzekerheden gecumuleerd. De grondslag voor de berekening van de materialiteit bedraagt vanaf boekjaar 2025 enkel de werkelijke lasten. Dotatie reserves worden dus vanaf 2025 niet meer meegenomen. De grens voor beperking vs oordeelonthouding of afkeuring ligt op 4%. De maximale verantwoordingsgrens voor de rechtmatigheidsverantwoording is ook 2%. Doordat fouten en onzekerheden bij elkaar opgeteld moeten gaan worden zal dit landelijk naar verwachting gaan leiden tot een toename van het aantal niet-goedkeurende controleverklaringen bij decentrale overheden.

2.4 Aandachtspunten 2025

2/2

Met name gemeenten met omvangrijke onzekerheden, als het gaat om prestatieleveringen binnen het sociaal domein, lopen een risico. Wij adviseren de gemeente Rosendaal hierover tijdig het gesprek met de raad aan te gaan en waar nodig actie te ondernemen om de onzekerheden binnen het sociaal te minimaliseren. We verwijzen hiervoor naar hoofdstuk 4.1.

Wij adviseren de gemeente Rosendaal in 2025 de financiële verordening en het controleprotocol aan te passen en opnieuw vast te laten stellen door de gemeenteraad en deze wijziging te evalueren voor andere documenten waarin de materialiteit staat genoemd.

Kwalificatie van arbeidsrelaties (Wet DBA)

Het aantal zelfstandigen zonder personeel (zzp) is de afgelopen jaren flink gestegen. Een deel van deze groep kwalificeert als schijnzelfstandige. Dit betekent dat op basis van wet- en regelgeving eigenlijk sprake is van een arbeidsovereenkomst. Het kabinet vindt deze situatie onwenselijk, omdat de beschermende werking van het arbeidsrecht wordt ontlopen en het sociale stelsel onder druk komt te staan. Daarom zet het kabinet de komende jaren in op het aanscherpen van regels en handhaving.

Sinds de introductie van de Wet DBA in 2016 is sprake van een handhavingsmoratorium. Dit betekent dat de Belastingdienst niet controleert en handhaaft op het bestaan van een dienstbetrekking, tenzij sprake is van kwaadwillendheid. Vanaf 1 januari 2025 is het handhavingsmoratorium vervallen en gaat de Belastingdienst weer volledig handhaven. Hierdoor kunnen naheffingsrisico's ontstaan.

Daarnaast werkt het kabinet aan nieuwe wetgeving voor de beoordeling van arbeidsrelaties. In het Hoofdlijnenakkoord is te lezen dat de behandeling van deze wetgeving door het nieuwe kabinet zal worden voortgezet. Kort gezegd zal de nieuwe wetgeving meer nadruk leggen op de vraag of het werk en de werkende organisatorisch zijn ingebed in de organisatie van de werkverschaffer. Daarmee wordt bedoeld of het werk een kernactiviteit van de organisatie vormt en zij aan zij met werknemers wordt verricht. In dat geval zal eerder sprake zijn van een arbeidsovereenkomst. De nieuwe wetgeving zal naar verwachting niet eerder ingaan dan 2026.

Organisaties die werken met zelfstandigen die eigenlijk werknemer zijn lopen financiële risico's. Zo is er vanaf 1 januari 2025 sprake van een naheffingsrisico vanuit de Belastingdienst. Ook kunnen zelfstandigen die eigenlijk werknemer zijn vorderingen instellen op grond van arbeidsrechtelijke verplichtingen en kunnen verplichte pensioenregelingen leiden tot pensioenvorderingen. Om dergelijke risico's te voorkomen is het voor organisaties die zelfstandigen inhuren van belang om de huidige inhuur van zelfstandigen en het inhuurproces onder de loep te nemen. De gemeente Rosendaal huurt een aantal zelfstandigen in. Graag benadrukken wij het belang van implementatie van maatregelen om risico's in het kader van de Wet DBA te beperken. Wij hebben vernomen dat de gemeente Rosendaal de risico's in beeld heeft.

3. Resultaat & financiële positie

3.1 Resultaat per programma

3.2 Weerstandsvermogen en ratio's

3.3 Ons beeld van uw financiële positie

3.1 Resultaat 2024

1/3

Realisatie vs. gewijzigde begroting

Het resultaat van gemeente Roosendaal over het jaar 2024 ten opzichte van de gewijzigde begroting bedraagt € 1,5 miljoen nadelig. In onderstaand overzicht is het resultaat in het kort weergegeven:

OVERZICHT REALISATIE 2024 (x 1.000)			
Programma	2024 (in €)	Begroting na wijziging (in €)	Verschil (in €)
Programma 1 - Besturen & samenwerken	18.780	17.773	-1.005
Programma 2 - Leren & ontwikkelen	19.582	21.140	1.558
Programma 3 - Werken & ondernemen	36.702	38.979	2.277
Programma 4 - Wonen & verblijven	30.146	31.539	1.394
Programma 5 - Zorgen & stimuleren	74.706	75.030	325
Saldo van baten en lasten	-179.914	-184.461	4.548
Overige lasten (overhead, onvoorzien, VPB)	31.221	30.317	-905
Algemene dekkingsmiddelen	206.175	208.127	-1.951
Subtotaal mutaties reserves	3.395	7.176	-3.782
RESULTAAT	-1.566	524	-2.090

Het resultaat 2024 wijkt ongeveer 0,5% af van de totale begrote lasten (na wijziging). Op basis van onze ervaringsnorm bij decentrale overheden is een afwijking van 2-3% inherent aan een complex begrotingsproces. De belangrijkste afwijkingen van de begroting na wijzigingen zien we terug in het programma ‘Werken en ondernemen’. We merken op dat de negatieve impact op het resultaat voornamelijk het gevolg is van hogere dotaties aan de voorzieningen dan initieel begroot.

3.1 Resultaat 2024

2/3 - Een afzetting van de beschikbare middelen uit het gemeentefonds versus de besteding volgens de begroting en jaarrekening 2024

Het begrotingssaldo en jaarrekeningsaldo per cluster van de gemeente Rosendaal is vergeleken met het begrotingssaldo per cluster gebaseerd op de clustersystematiek van het Gemeentefonds. Belangrijk om op te merken is dat de toerekening van baten en lasten naar de verschillende clusters vrij is voor gemeenten. Er is geen verplicht rekeningschema dat wordt voorgeschreven. In de analyse wordt derhalve de omvang van de netto lasten op basis van de door gemeente Rosendaal toegepaste toerekening vergeleken met de veronderstelde omvang vanuit het gemeentefonds. Om een goede vergelijking te kunnen maken tussen de gegevens uit het gemeentefonds en de begroting 2024, zijn de kosten van overhead verdeeld over de verschillende uitgavenclusters in plaats van als een los cluster. Voor overhead wordt vanuit het gemeentefonds namelijk geen separate vergoeding gegeven. Op basis van de beschikbare gegevens heeft voor de gemeente Rosendaal deze verdeling plaatsgevonden aan de hand van totale lastenverhouding tussen de taakvelden. Dit is een breed toegepaste methodiek bij gemeenten.

- ▶ Bij de cluster OZB en overige eigen middelen (OEM) begroot en realiseert de gemeente minder inkomsten ten opzichte van de inkomsten gebaseerd op de clustersystematiek van het gemeentefonds;
- ▶ De gemeente begroot en besteedt op bestuur en ondersteuning, individuele voorzieningen Jeugd/WMO en onderwijs minder ten opzichte van de uitgaven gebaseerd op de clustersystematiek van het gemeentefonds;
- ▶ De gemeente begroot en besteedt op basisvoorzieningen en infrastructuur meer ten opzichte van de clustersystematiek van het gemeentefonds.

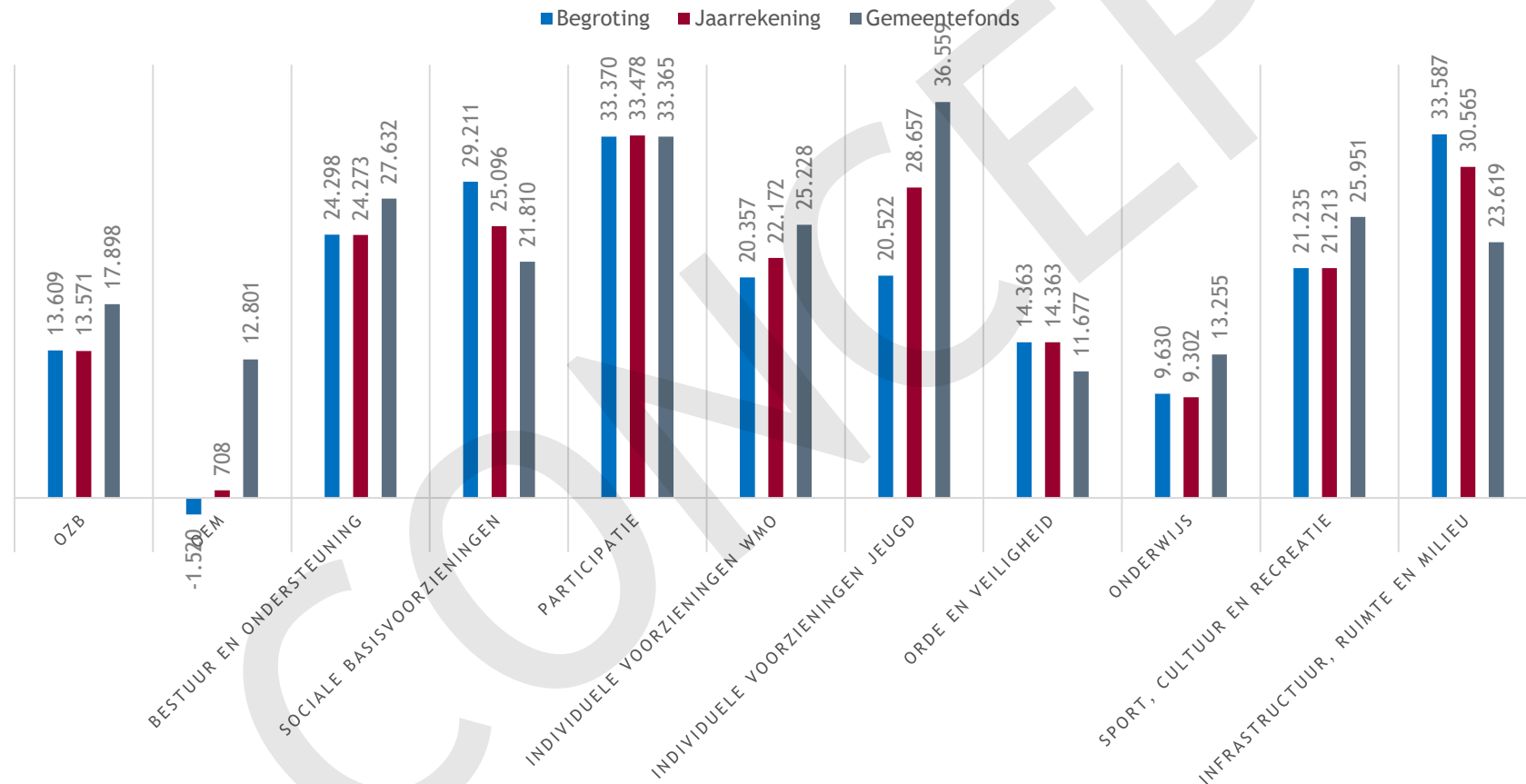
Rosendaal	Begroting	Jaarrekening	Gemeentefonds
<i>Inkomstenclusters</i>			
OZB	13.609	13.571	17.898
OEM	-1.520	708	12.801
<i>Uitgavenclusters</i>			
Bestuur en ondersteuning	24.298	24.273	27.632
Sociale basisvoorzieningen	29.211	25.096	21.810
Participatie	33.370	33.478	33.365
Individuele voorzieningen Wmo	20.357	22.172	25.228
Individuele voorzieningen Jeugd	20.522	28.657	36.559
Orde en veiligheid	14.363	14.363	11.677
Onderwijs	9.630	9.302	13.255
Sport, cultuur en recreatie	21.235	21.213	25.951
Infrastructuur, ruimte en milieu	33.587	30.565	23.619
Overhead	0	0	0
Overig			-2.636
Totaal netto besteding gemeentefonds	194.485	194.840	188.397

* In de kolom gemeentefonds is geen rekening gehouden met de laatste herijkingen van het gemeentefonds over 2024, waardoor deze kolom lager is dan de realisatie in de jaarrekening 2024.

3.1 Resultaat 2024

3/3 - Een schematische weergave van de bestedingsanalyse van gemeente Rosendaal is als volgt:

VERGELIJKING GEMEENTEFONDS GEMEENTE ROSENDAAL

Bovenstaand is een afzetting van de beschikbare middelen uit het gemeentefonds versus de primaire begroting en jaarrekening 2024.

3.2 Weerstandsvermogen en ratio's

Onze rol in relatie tot het weerstandsvermogen en financiële kengetallen

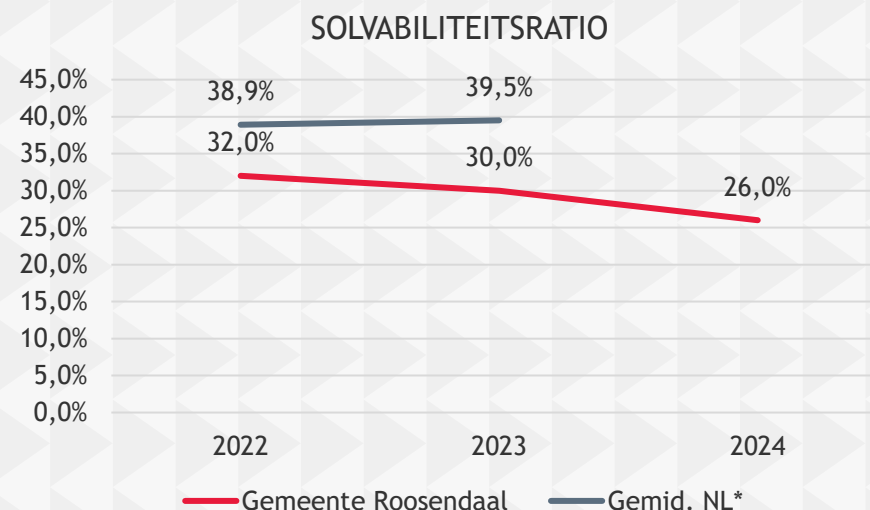
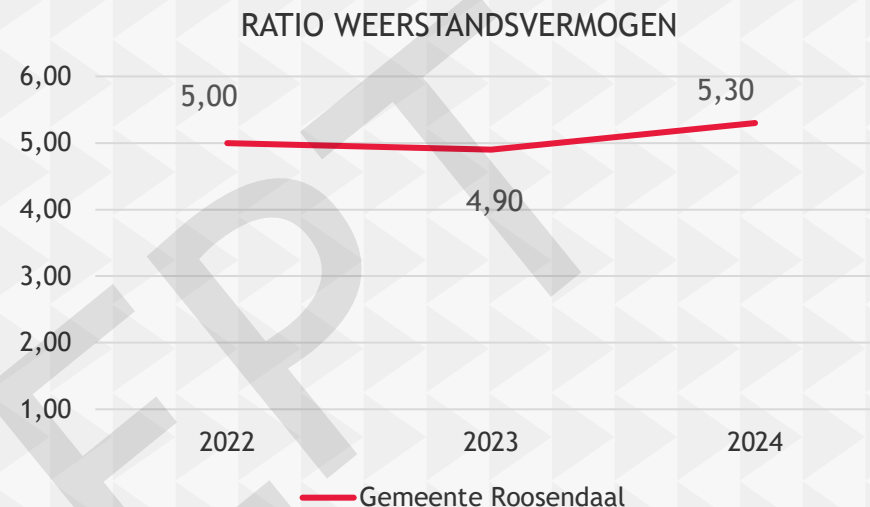
De analyse van het weerstandsvermogen en de financiële kengetallen is een onderdeel van het jaarverslag en de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. Uit de combinatie van de kengetallen kan een beeld worden geschetst van de financiële positie van de gemeente Rosendaal. Daarbij kan ook inzichtelijk worden gemaakt wat de oorzaak is van een sterke of zwakke financiële positie. De financiële kengetallen geven, met de inherente beperkingen hierbij, inzicht in (de ontwikkeling van) uw financiële positie. Hieronder vindt u een andere toelichting op de ratio's van uw gemeente.

Weerstandsvermogen van de gemeente Rosendaal is ruim voldoende

In de paragraaf weerstandsvermogen heeft het college een overzicht opgenomen van de weerstandscapaciteit. De weerstandscapaciteit bedraagt volgens deze paragraaf € 56 miljoen. In het weerstandsvermogen ultimo 2024 is een bedrag van € 35 miljoen meegeteld van vrij aanwendbare bestemmingsreserves. In geval van calamiteiten is het mogelijk om een deel van deze reserves een andere aanwending te geven. In de paragraaf weerstandsvermogen zijn de relevante risico's benoemd. De gemeente Rosendaal heeft op basis van interne berekeningen het totale bedrag aan risico's waaraan de organisatie is blootgesteld bepaald op € 49 miljoen. Het weerstandsvermogen van de gemeente Rosendaal is volgens het GTK 2020 ruim voldoende te noemen.

Solvabiliteit

De solvabiliteit bedraagt ultimo 2024 26%. Voor de solvabiliteit geldt dat hoe hoger dit percentage is, hoe beter de gemeente Rosendaal in staat is om haar verplichtingen op lange termijn te voldoen. De solvabiliteit laat een negatieve ontwikkeling zien ten opzichte van de signaleringswaarden volgens het gemeenschappelijk financieel toezichtkader (GTK 2020).

3.2 Weerstandvermogen en ratio's

Netto schuldquote

De netto schuldquote bedraagt 42,9%. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie en de hoogte van de investeringen uit het nabije verleden.

De netto schuldquote laat een positieve ontwikkeling zien ten opzichte van de signaleringswaarden volgens het gemeenschappelijk financieel toezichtkader (GTK 2020).

Ratio grondexploitatie

Voor de ratio grondexploitatie geldt dat hoe lager deze is, hoe beter. De ratio grondexploitatie van de gemeente Rosendaal is hoog doordat de grondpositie (de waarde van de grond) ten opzichte van de totale baten hoog is. De ratio grondexploitatie < 20% is het minst risicovol te noemen volgens het GTK 2020.

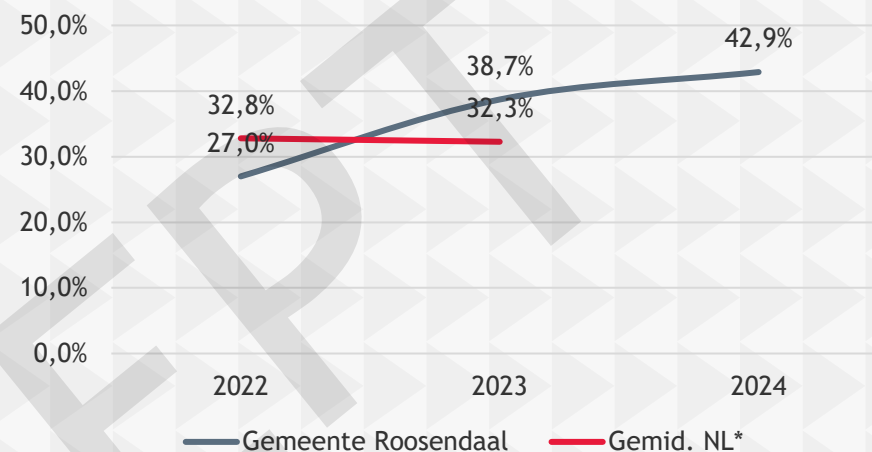
Structurele exploitatieruimte

Voor de structurele exploitatieruimte geldt hoe hoger deze is, hoe beter. De structurele exploitatieruimte van de gemeente Rosendaal is -4% (2023: 3%).

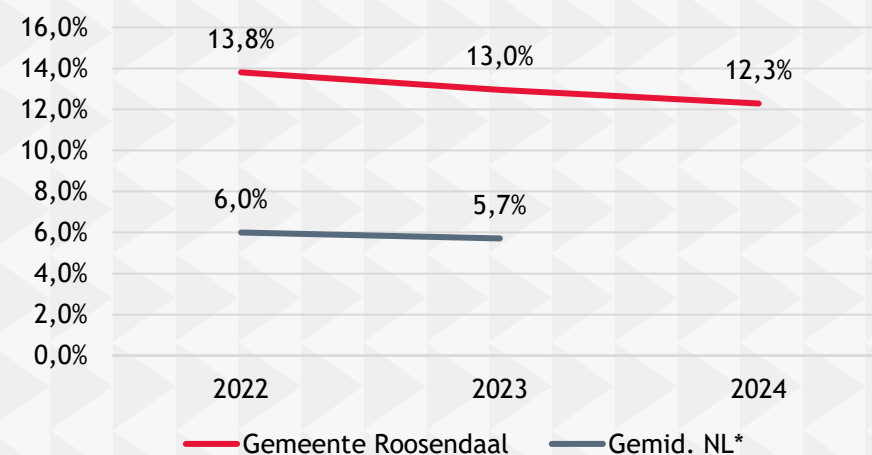
Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit van gemeente Rosendaal is 96% (2023: 99%). De belastingcapaciteit geeft inzicht in hoe de belastingdruk zich in een gemeente verhoudt ten opzicht van het landelijk gemiddelde.

NETTO SCHULDQUOTE

RATIO GRONDEXPLOITATIE

3.3 Ons beeld van uw financiële positie (1)

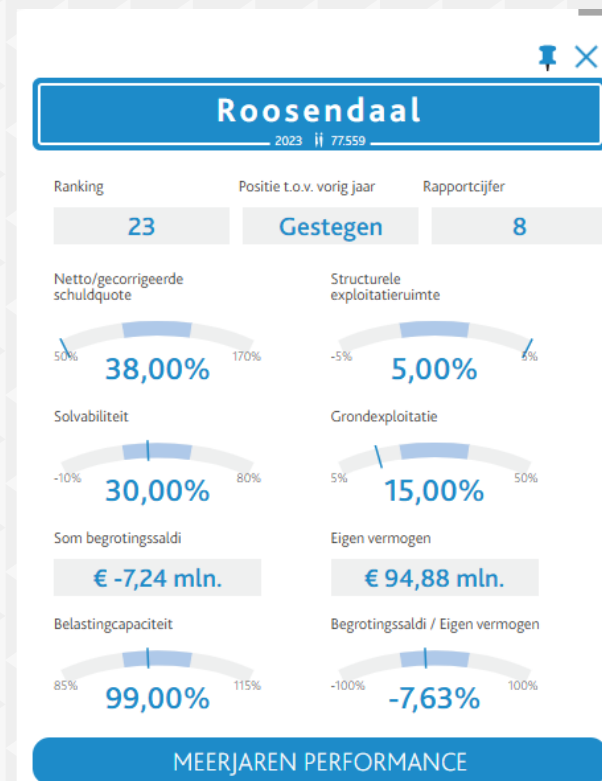
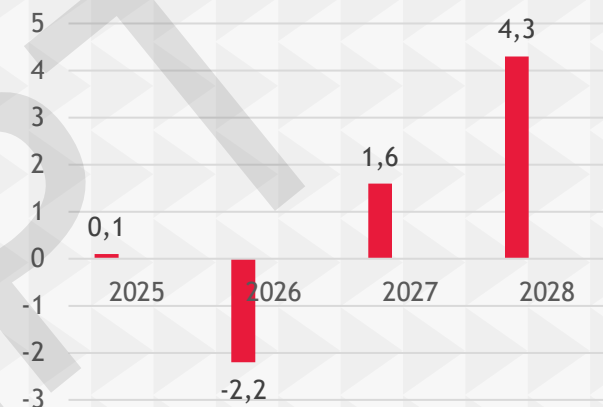
Inleiding

Een sterk versnipperd landschap, gedeelde onzekerheid. Dat is de titel van ons benchmarkonderzoek gemeenten dat wij in januari 2025 hebben uitgebracht over de financiële positie van gemeenten. Wij concluderen hierin dat de meeste gemeenten over 2023 een positief resultaat hadden (per saldo € 1,7 miljard) terwijl voor de komende vijf jaren grote tekorten worden verwacht (over vijf jaar totaal voor alle gemeenten € 3,9 miljard). Dit is voornamelijk het gevolg van de gewijzigde financieringssysteem van het Rijk, wat leidt tot een zogenoemd ravijn. Ook bij de gemeente Rosendaal zien wij dit terug. Volgens de begroting 2026 is er sprake van een negatief resultaat van € 2,1 miljoen welke bekostigd zal worden vanuit de algemene reserves. Voor de jaren daarna is een positief resultaat begroot.

Uw score in onze landelijke benchmarkrapportage

Vanuit hun taak als financieel toezichthouder hebben de twaalf provincies een gemeenschappelijk financieel toezichtkader opgesteld. In dit GTK 2020 zijn signaleringswaarden opgenomen voor de financiële kengetallen zoals opgenomen in het jaarverslag van de gemeente. Wij hebben deze signaleringswaarden als basis gebruikt voor het bepalen van uw score en dus financiële positie. Indien uw gemeente voor de komende jaren (2025 t/m 2028) per saldo een negatief resultaat begroot (en inteert op het eigen vermogen), beïnvloedt dit de score. Een uitwerking van deze systematiek beschrijven wij in onze [benchmarkrapportage](#).

BEGROOT RESULTAAT (IN MILJOENEN €)

3.3 Ons beeld van uw financiële positie (2)

Voorspellend vermogen

Tijdens onze controle hebben wij geconstateerd dat voor bijna alle programma's sprake is van aanzienlijke afwijkingen tussen begrote lasten en daadwerkelijke lasten (zie ook hoofdstuk 3.1). Voor de baten ligt de realisatie op programmaniveau redelijk in lijn met de begroting na wijzigingen.

Net als voorgaande jaren is de afwijking tussen de gewijzigde begroting en het resultaat van baten en lasten bij de gemeente Rosendaal relatief groot. In de begroting na wijziging werd een resultaat van nihil begroot terwijl over 2024 een negatief resultaat van € 1,6 miljoen is gerealiseerd. Op basis deze en historische informatie en de relatief beperkte omvang van de begrotingsonrechtmatigheden, is een trend zichtbaar dat de gemeente Rosendaal (structureel) conservatief begroot. Op basis hiervan concluderen wij dat het voorspellend vermogen van de begroting (na wijzigingen) voor verbetering vatbaar is. Uiteraard zijn op onderdelen specifieke omstandigheden aan de orde waardoor sprake is van afwijkingen van de begroting na wijzigingen.

Zoals opgenomen in onze managementletter 2024 en in het volgende hoofdstuk bij de analyse van het resultaat, adviseren wij om de verbetering van het voorspellend vermogen structureel onderdeel van uw proces te maken. Dit kan door gestructureerd afwijkingen van de begroting te evalueren waarmee lering kan worden getrokken voor toekomstige prognoses. Dit wordt ook wel 'backtesting' genoemd. Hiermee kan het lerend vermogen van uw organisatie verbeteren. Door gestructureerd en gedocumenteerd de kwaliteit van de prognoses te beoordelen aan de hand van realisatie zoals achteraf is gebleken, kunnen toekomstige prognoses verbeterd worden en/of kan eerder bijgestuurd worden.

Het verschil binnen de begroting wordt veroorzaakt door diverse afwijkingen. Deels is de raad hierover geïnformeerd. De verschillen zijn te verklaren en zijn bij de financiële toelichtingen in de programma's opgenomen. Wij adviseren u dit nadrukkelijker onderdeel van uw proces te maken bij de bestuursrapportages en voortdurend te monitoren waardoor verschillen ontstaan en de raad te adviseren over tijdelijke en reserve-budgetten gedurende het jaar, het overhevelen hiervan bij de jaarrekening en de impact op de begroting van het lopende boekjaar.

Meerjarenbegroting

Uw meerjarenbegroting bevat naast de primaire begroting tevens de eerste begrotingswijziging. Deze begroting omvat de plannen van de gemeente ter beperking van het tekort over de periode 2025 tot en met 2028. Waardoor enkel begrotingsjaar 2026 een verwacht tekort heeft van circa € 2 miljoen. De Gemeente Rosendaal lijkt voldoende buffer te hebben om het tekort op te vangen.

De leesbaarheid van de begroting kan verder verbeterd worden. Wij adviseren u te heroverwegen het begrotingsproces zodanig in te richten dat de primaire begroting de reële begroting is.

4. Belangrijkste bevindingen

4.1 Programma 'Zorgen & stimuleren'

4.2 Programma 'Wonen & verblijven'

4.3 Rechtmatigheidsverantwoording

4.4 Data-analyse

4.5 BBV, WNT en SiSa

4.6 Belangrijke schattingsposten

4.1 Programma ‘Zorgen & stimuleren’

De lasten van gemeente Rosendaal in het programma ‘Zorgen & stimuleren’ bestaat voor een belangrijk deel uit ‘het sociaal domein’. De lasten bedragen over 2024 circa € 95 miljoen. In hoofdlijnen zijn deze lasten als volgt opgebouwd:

Programma Zorgen en stimuleren (x 1.000)			
#	Onderdeel	2024	2023
1	WMO	24.057	20.133
2	Jeugd	37.778	29.451
3	Overig	33.310	30.932
	TOTAAL	95.145	80.516

WMO en Jeugd (zorg in natura)

De toekenning van de voorziening in het kader van WMO en jeugd vindt plaats vanuit de gemeente Rosendaal. De gemeente heeft derhalve zelf inzicht in de cliënten en de gemaakte afspraken. Met betrekking tot de lasten vraagt de gemeente Rosendaal per zorginstelling om een controleverklaring bij de productieverantwoording op basis van een landelijk protocol.

Met betrekking tot de lasten inzake WMO en jeugdhulp is met betrekking tot boekjaar 2024 ontbreekt in toenemende mate een verklaring bij de productieverantwoording van de zorginstellingen. Hierdoor is onvoldoende controle-informatie ontvangen, waarmee kan worden onderbouwd dat voor de gefactureerde zorg ook daadwerkelijk prestaties zijn verricht.

In de financiële verantwoording Jeugdhulp 2024 is voor een bedrag ad € 15,9 miljoen aan onzekerheden geconstateerd. Uitgaande van de interne beheersing op het proces van beschikking tot en met betalingen bij uw gemeente ramen wij het bedrag van de resterende onzekerheid in totaliteit op circa € 7,9 miljoen.

In de financiële verantwoording WMO 2024 is voor een bedrag ad € 2 miljoen aan onzekerheden geconstateerd. Uitgaande van de interne beheersing op het proces van beschikking tot en met betalingen bij uw gemeente ramen wij het bedrag van de resterende onzekerheid in totaliteit op circa € 1,1 miljoen.

Tijdens onze controlewerkzaamheden hebben wij u geadviseerd op welke wijze de interne beheersing versterkt kan worden, zodat de onzekerheid op prestatielevering naar een acceptabel niveau teruggebracht kan worden. Vanaf boekjaar 2025 wordt de wettelijke controlegrens voor de accountant verhoogd van 1% naar 2%. Fouten en onzekerheden moeten bij elkaar opgeteld (gaan) worden waardoor de ruimte voor onzekerheden in het sociaal domein afneemt.

Jeugdzorg

Ten aanzien van de jeugdhulp heeft de gemeente Rosendaal de regioverband met zorgaanbieders raamcontracten afgesloten voor de inkoop van de jeugdzorg. De bekostiging van de jeugdzorg trajecten vindt deels plaats op basis van lumpsum bedragen (50%) bij de start van het traject, en een resultaat afhankelijke component (50%) bij het behalen van het resultaat en de prestatielevering. In de lasten 2024 zijn de lumpsum bedragen opgenomen met betrekking tot de opgestarte trajecten vermeerderd met de lasten naar aanleiding van het behalen van het beoogde resultaat. De verplichtingen naar aanleiding van de lopende arrangementen van € 3,8 miljoen zijn opgenomen in de niet uit de balans blijvende verplichtingen.

Persoonsgebonden budgetten

De SVB controleert zorgovereenkomsten, toetst facturen en declaraties en betaalt uit aan zorgverleners of andere instellingen. Uw gemeente verstrekt de beschikkingen pgb en is verantwoordelijk voor een adequate cliëntregistratie en het vaststellen van de prestatielevering. De uitkomst van de accountantscontrole 2024 bij de SVB heeft geresulteerd in een goedkeurende controleverklaring.

4.2 Programma ‘Wonen & verblijven’

Grondexploitaties

Een belangrijke onderdeel van het programma ‘Wonen & Verblijven’ zijn de baten en lasten met betrekking tot de grondexploitaties.

Actualisatie en bijstelling grondexploitaties

De veruit grootste balanspost met betrekking tot onderhanden projecten betreft de voorraden (grondexploitaties). Door de invloed van de parameters (zoals kostenstijgingen, stikstofproblematiek, bouwvrijstelling, fluctuatie verkoopprijzen, rente-effecten) die bepalend zijn voor de in de toekomst te realiseren opbrengsten hebben wij bij onze controle de grondexploitaties diepgaand gecontroleerd.

De risico's voor de grondexploitaties zijn in terug te brengen tot drie P's:

- ▶ **Planning:** is de tijdsplanning van de projecten afgestemd op de (on)mogelijkheden in de markt? Immers, de marktbehoefte bepaalt welke projecten op welk moment te realiseren zijn.
- ▶ **Programmering:** in de afgelopen jaren hebben economische ontwikkelingen geleid tot belangrijke wijzigingen in vooral de woningbehoefte. Is er een kritische analyse van de ‘mix’ van woningen (huur, koop, vrije kavel appartementen, etc.) in de projecten in relatie tot de huidige marktvraag in de gemeente?
- ▶ **Prijs:** is afgewogen welke prijzen kunnen worden gehandhaafd, rekening houdend met het risico dat gronden later of in het geheel niet worden afgenomen?

Deze drie P's zijn tijdens de jaarrekeningcontrole besproken met uw medewerkers. Tijdens deze gesprekken zijn de uitgangspunten kritisch belicht. De grondexploitaties zijn met deze uitgangspunten per 31 december 2024 geactualiseerd. Tevens is beoordeeld of de projecten in de jaarrekening op een juiste wijze zijn gewaardeerd en of er mogelijk een (aanvullende) verliesvoorziening moet worden getroffen. De overwegingen voor gekozen uitgangspunten en scenario's worden intern te beperkt vastgelegd en gedocumenteerd. Dit geeft risico's in monitoring en maakt kwetsbaar bij verloop van betrokkenen.

Ultimo 2024 is er een voorziening grondexploitaties gevormd met een omvang van € 7,7 miljoen (2023: € 4,8 miljoen). De verliesvoorziening ziet toe op de complexen in exploitatie Stadsoevers, Vlietpark en Groot Mariadal. Op grond van de berekening van de eindwaarden is deze voorziening ultimo 2024 toereikend.

Nieuwe grondexploitaties

In het boekjaar heeft de gemeenteraad de grondexploitatie Kroeven Noord-Oost geopend. Ten grondslag aan de grondexploitatie ligt de aankoop van het pand en tekeningen ten aanzien van de herontwikkeling.

Winstneming

Het voorzichtigheidsbeginsel leidt ertoe dat realisatie van winst moet worden uitgesteld tot daarover voldoende zekerheid bestaat. Dit betekent echter niet dat pas winst moet worden genomen bij het afsluiten van het grondexploitatiecomplex. In de notitie Grondexploitatie is opgenomen dat voor winstneming de Percentage of Completion (POC) methode geldt: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd dient tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitaties winst te worden genomen. Hiervoor moet het resultaat op de grondexploitatie wel op betrouwbare wijze kunnen worden ingeschat. Dit is mogelijk wanneer het waarschijnlijk is dat de economische voordelen die aan het project zijn verbonden naar de gemeente zullen toevloeien. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat; én
2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht; én
3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Voor de grondexploitaties van de gemeente Rosendaal heeft deze methode geresulteerd in een winstneming van circa € 2,4 miljoen voor Complex Majoppeveld. Een uitsplitsing van de bouwgronden in exploitatie naar soort project is opgenomen in paragraaf 6 Grondbeleid in het jaarverslag 2024.

4.3 Rechtmatigheidsverantwoording (1)

Status wijziging wet- en regelgeving

Het wetgevingstraject rondom de rechtmatigheidsverantwoording is voor gemeenten afgerond op 21 maart 2025. De wijzigingen in de BADO-notitie gaan in voor verantwoordingen over het begrotingsjaar 2025. Voor de verantwoording over begrotingsjaar 2024 wordt nog de uitwerking uit NBA Alert 48 2.0 gevolgd. Aan de hand van te onderkennen scenario's / omstandigheden zijn in NBA Alert 48 2.0 aanwijzingen opgenomen voor de uitvoering van de accountantscontrole van de jaarrekening en de oordeelsvorming in de controleverklaring.

Naar aanleiding van de afgerond wijzigingen in het BBV wijzigt vanaf boekjaar 2025 het maximum van de door de raad vastgestelde verantwoordingsgrens naar 2% (was 3%). De omvangsbasis van de verantwoordingsgrens wijzigt naar de totale lasten, exclusief de toevoegingen aan de reserves. We adviseren u de financiële verordening en het controleprotocol voor 2025 aan te passen in overeenstemming met deze wettelijke wijzigingen.

In oktober 2024 is de kadernota rechtmatigheid geactualiseerd. De actualisatie leidt voor de gemeente Roosendaal beperkt tot wijzigingen ten opzichte van vorig jaar. De belangrijkste wijziging betreft een tekstuele aanpassing in de modelverordening ten aanzien van de geconstateerde bevindingen, specifiek in relatie tot de omvang van niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten, lasten en balansmutaties en welk deel acceptabel is op basis van de vastgestelde afspraken.

Strekking van de rechtmatigheidsverantwoording van de gemeente Roosendaal

De raad van de gemeente Roosendaal heeft de verantwoordingsgrens bepaald op 1% van de totale lasten inclusief de dotaties aan de reserves en de verantwoordingsgrens is daarmee bepaald op € 3,7 miljoen. Blijkens de rechtmatigheidsverantwoording stelt het college van de gemeente Roosendaal vast dat de omvang van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen € 9 miljoen bedraagt. Dit is hoger dan de daarvoor gestelde verantwoordingsgrens van € 3,7 miljoen. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het college van de gemeente Roosendaal overigens een bedrag van € 6 miljoen acceptabel op basis van door de gemeenteraad vastgestelde afspraken. De door het college gerapporteerde afwijkingen kunnen als volgt worden samengevat:

BEVINDINGEN IN HET KADER VAN RECHTMATIGHEID (× 1.000)				
Onrechtmatigheden	Acceptabel (in €)	Niet-acceptabel (in €)	Totaal afwijkingen (in €)	Onduidelijkheden (in €)
Begrotingscriterium	5.968	862	6.830	0
Voorwaarden criterium			2.201	0
Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium			0	0
TOTAAL			9.031	0
Verantwoordingsgrens (1%)			3.700	
Rapportagegrens			150	

4.3 Rechtmatigheidsverantwoording (2)

Onze bevindingen bij de rechtmatigheidsverantwoording en paragraaf bedrijfsvoering van de gemeente Rosendaal

Het is onze rol om de getrouwheid van de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening 2024 van de gemeente Rosendaal te controleren. Wij hebben vastgesteld dat de rechtmatigheidsverantwoording in uw jaarrekening een getrouw beeld geeft. Onze controle richt zich op het bepalen of de opsomming van de onrechtmatigheden door het college toereikend is onderbouwd. De rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening richt zich op een drietal criteria die wij hieronder nader hebben toegelicht. Voor de SiSa-bijlage heeft het college negen rechtmatigheidscriteria in acht genomen. Hierbij stellen wij vast of de rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld in overeenstemming met de afspraken die gemaakt zijn tussen de gemeenteraad en het college. Deze afspraken zijn vastgelegd in het normenkader van de gemeente Rosendaal, dat d.d. 13 maart 2025 door de gemeenteraad is vastgesteld, en de financiële verordening.

Bij de uitvoering van onze werkzaamheden hebben wij vastgesteld dat de organisatie toereikende werkzaamheden heeft uitgevoerd om de opsomming van de onrechtmatigheden in de rechtmatigheidsverantwoording te onderbouwen.

De paragraaf bedrijfsvoering is onderdeel van het jaarverslag. Wij hebben deze paragraaf gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of deze paragraaf materiële afwijkingen bevat. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden van de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening. Op grond van onze werkzaamheden zijn wij van mening dat de paragraaf bedrijfsvoering verenigbaar is met de jaarrekening en geen materiële afwijkingen bevat.

De gemeente Rosendaal heeft de volgende acties geformuleerd om rechtmatigheidsfouten in de toekomst te voorkomen:

- ▶ Structureel overlegkader waarin op basis van data vroegtijdig afwijkende patronen in het gebruik van contracten gesignaleerd en besproken worden.

Op basis van ons inzicht in het proces en interne beheersingsmaatregelen zijn de vervolgacties passend om dergelijke rechtmatigheidsfouten in de toekomst te voorkomen. De gemeente Rosendaal heeft gerapporteerd over de naleving van niet-financiële onrechtmatigheid in het kader van de wet Fido. Deze normen worden door de gemeente nageleefd.

Voorwaardencriterium

Het college toetst bij de uitvoering van haar controlewerkzaamheden of bij de uitvoering van financiële beheershandelingen binnen de geldende wet- en regelgeving is gehandeld. De relevante wet- en regelgeving is tussen het college en de raad afgestemd door middel van het normenkader. Het voorwaardencriterium is met name relevant bij de processen: subsidieverstrekingen en aanbestedingen. Indien is vast komen te staan dat de gemeente niet aan het voorwaardencriterium heeft voldaan is sprake van een onrechtmatigheid.

4.3 Rechtmatigheidsverantwoording (3)

Europese aanbestedingen

In het kader van de rechtmatigheidsverantwoording 2024 heeft het college de juiste toepassing van de Europese aanbestedingsrichtlijnen gecontroleerd aan de hand van een zogenaamde spend-analyse. In onze managementletter hebben wij gerapporteerd over de interne beheersing ten aanzien van de EU-aanbestedingsregels. In het proces wordt de naleving van de inkoop- en aanbestedingsregels niet afgedwongen, hierdoor kan niet worden gesteund op interne beheersmaatregelen.

Over 2024 blijkt uit de spend-analyse een totaal aan onrechtmatigheden van € **XXX**. Deze afwijking is als volgt opgebouwd:

(x €1.000)	BEDRAG
Afwijkingen vanuit 2023 die doorlopen in 2024	xxx
Nieuwe afwijkingen met ingang van 2024	xxx
TOTAAL	xxx

Zoals in de tabel is te lezen bestaan de afwijkingen grotendeels uit ...

Registratie

Dossiervorming en registratie ten aanzien van afgeronde aanbestedingen blijft een aandachtspunt. De documentatie was uiteindelijk aanwezig, maar was niet altijd gestructureerd opgeslagen. Ook ontbreekt op dit moment een contractenregister waarmee inzichtelijk is welke lopende contracten gemeente heeft en wat de looptijden daarvan zijn. Een dergelijk register zou helpen om het inkoop- en aanbestedingsproces beter onder controle te krijgen.

Wezenlijke wijzigingen

Gedurende de looptijd van een overeenkomst - dus na gunning - kan de inhoud van een opdracht wijzigen. Aanbestedingsrechtelijk geldt het uitgangspunt dat wijzigingen in zeer beperkte mate toelaatbaar zijn. Het risico kan niet worden uitgesloten dat andere inschrijvers geïnteresseerd waren geweest in de uitvoering van de gewijzigde opdracht en een andere inschrijving hadden ingediend. Het uitgangspunt is dat in geval van een wijziging de opdracht opnieuw aanbesteed moet worden. De werkelijke uitgaven uit hoofde van de betreffende contracten zijn hoger dan wat initieel overeengekomen was. Daarom wordt dit ook aangemerkt als onrechtmatigheid. Wij adviseren in het inkoopproces (bijvoorbeeld bij de uitvoering van periodieke spend-analyses) specifiek aandacht te hebben voor potentiële wezenlijke wijzigingen, waardoor deze eerder opgemerkt worden en hier tijdig actie op ondernomen kan worden.

Niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen

De commissie BBV doet de aanbeveling om meerjarige inkoopcontracten, die zouden moeten voldoen aan Europese aanbestedingsregels maar dat niet doen, in de toelichting op de jaarrekening op te nemen bij de 'niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen' voor het volledige bedrag waarover het contract is afgesloten. De omvang van de totale fout is de omvang van de besteding (last of investering) in het jaar waarin de onrechtmatigheid wordt geconstateerd verhoogd met de bestedingen van de jaren erna voor de periode van het afgesloten contract. Dit betreft nog een aanvullende onrechtmatigheid van € **XXX**.

4.3 Rechtmatigheidsverantwoording (4)

SiSa

Voor de SiSa-bijlage heeft het college negen rechtmatigheidscriteria in acht genomen. Als gevolg hiervan heeft de VIC ook een interne controle uitgevoerd op de SiSa-verantwoording. Er zijn geen afwijkingen met betrekking tot specifieke uitkeringen aangetroffen en daarmee betrokken in de rechtmatigheidsverantwoording.

Begrotingscriterium

Het begrotingscriterium richt zich op het budgetrecht van de raad. Overschrijdingen van de lasten en overschrijdingen van investeringsbudgetten (kredieten) zijn op basis van de Gemeentewet onrechtmatig. Het totaal van de begrotingsonrechtmatigheden van gemeente Rosendaal heeft de verantwoordingsgrens overschreden en het college heeft het totaal van de begrotingsonrechtmatigheden opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording. De begrotingsonrechtmatigheden zijn op basis van de afspraken tussen college en raad in de financiële verordening acceptabel en deze zijn door het college in de toelichting nader uitgewerkt.

Overschrijdingen van baten en/of onderschrijdingen van lasten en baten en investeringsbudgetten (kredieten) zijn op zichzelf niet onrechtmatig. Deze zijn echter wel onrechtmatig als deze niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan de raad zijn gemeld. Het college en de raad hebben door middel van de financiële verordening en het controleprotocol afspraken gemaakt over wanneer overschrijdingen van baten en/of onderschrijdingen van lasten en baten en investeringsbudgetten (kredieten) in een begrotingswijziging aan de raad voorgelegd moeten worden.

Het college van gemeente Rosendaal heeft de overschrijdingen van baten en/of onderschrijdingen van lasten en baten en investeringsbudgetten (kredieten) tijdig voorgelegd aan de raad en er is in dit kader geen sprake van begrotingsonrechtmatigheden.

Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium

Als laatste dient het college een uitspraak te doen over de naleving van bepalingen die in wet- en regelgeving zijn opgenomen met betrekking tot misbruik en oneigenlijk gebruik. Hiervoor stelt het college vast welke verplichte handhaving noodzakelijk is en welke maatregelen binnen de gemeente genomen zijn om dit te kunnen uitvoeren. Tevens stelt het college vast of de getroffen maatregelen werken. Indien geconstateerd wordt dat beleid niet bestaat of niet wordt nageleefd dan wordt dit toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.

Alleen daadwerkelijke afwijkingen als gevolg van misbruik worden opgenomen in de paragraaf bedrijfsvoering. De gemeente Rosendaal heeft geen afwijkingen gerapporteerd als gevolg van misbruik en oneigenlijk gebruik.

4.4 Data-analyse

1/2 Autorisatie inkoopfacturen

Registratie van financiële data alsmede de interne beheersingsmaatregelen daarop vinden digitaal plaats. Indien sprake is van een toereikende kwaliteit van de interne beheersmaatregelen, kan hiervan gebruik worden gemaakt wanneer deze ook relevant is voor de jaarrekeningcontrole.

De organisatie is nog niet in staat de data(kwaliteit) aan te leveren om breed data-analyses in te zetten in de controle (VIC en jaarrekeningcontrole). We zien nog ruimte om in de toekomst met meerdere data-analyses de organisatie en onze controle te verrijken. We zijn hierover in overleg met de organisatie, mede gezien het ontsluiten van data aan het financieel pakket daarvoor essentieel is en maatwerk vraagt.

4.4 Data-analyse

2/2 Banktransacties

Data-analyse op uitgevoerde betalingen

Ten aanzien van de betalingsorganisatie hebben wij met behulp van data-analyse mogelijke risicovolle betalingen in kaart gebracht. Onder risicovolle betalingen vallen bijvoorbeeld betalingen naar buitenlanden met een hoger corruptierisico, of betalingen aan een crediteur met meerdere rekeningnummers. Wij hebben data-analyse uitgevoerd om na te gaan of er indicaties bestaan voor mogelijk frauduleuze uitgaande betalingen. De uitkomsten zijn hiernaast schematisch weergegeven.

Uit de analyse van de banktransacties blijkt dat:

- ▶ ontvangen bedragen afkomstig zijn uit Nederland.
- ▶ uitgaande betalingen (buiten de batchbetalingen) zijn voornamelijk gedaan naar wederpartijen in Nederland. Er zijn geen betalingen aan landen buiten Europa verricht.
- ▶ naast salarisbetalingen geen andere betalingen hebben plaatsgevonden naar het bankrekeningnummers van medewerkers;
- ▶ alle batchbetalingen zijn geautoriseerd door bevoegde personen;
- ▶ geen uitgaande betalingen op een weekenddag zijn gedaan;
- ▶ een zeer beperkt aantal crediteuren heeft meerdere IBAN-nummers en enkele crediteuren hebben hetzelfde IBAN-nummer. Deze dubbelingen zijn op allen verklaarbaar uit reguliere wijzigingen en vormen geen indicatie voor een verhoogd risico.

Op basis van de uitgevoerde data-analyse op de banktransacties bevestigen wij onze initiële inschatting van een normaal (laag) risico op de betaalorganisatie en is geen indicatie voor een verhoogd risico aanwezig.

Geen transacties
in het weekend

5 verschillende
crediteuren met
hetzelfde IBAN

Geen transacties
met landen met
een verhoogd
corruptierisico

9 crediteuren
hebben meerdere
IBAN

4.5 BBV, WNT en SiSa

1/2

Bevindingen ten aanzien van naleving van de wettelijke verslaggevingsregels (BBV)

Wij hebben vastgesteld dat gemeente Rosendaal de wettelijke verslagleggingsregels (BBV) heeft nageleefd.

Observaties informatiewaarde jaarverslag

Wij hebben vastgesteld, op grond van de verkregen informatie in onze controle, dat de jaarrekening en het jaarverslag verenigbaar zijn en voldoen aan de eisen in de BBV voor de vorm en inhoud van het jaarverslag.

De kwaliteit en informatiewaarde van uw jaarverslag is verbeterd, wel hebben wij een aantal waarnemingen.

Het jaarverslag biedt veel informatie over de realisatie ten opzichte van de uitgangspunten van het beleid. In de basis is de kwaliteit van het jaarverslag voldoende. Onderstaand hebben wij een aantal observaties:

- ▶ In het jaarverslag is een samenvattend overzicht opgenomen per programma met de realisatie. Daarnaast worden er tabellen gepresenteerd met de inhoudelijke en financiële realisatie van activiteiten. Dit geeft op een gestructureerde wijze een goed beeld van de realisatie. Gericht kan de lezer dan meer de diepte in voor een nadere toelichting. Hierin zijn mooie stappen gezet.
- ▶ In de programma's zijn indicatoren opgenomen met de realisatie daarvan. Een stuk reflectie op de indicatoren, eventueel afgezet tegen een norm, zou meer informatie opleveren. Nu blijkt niet duidelijk of de realisatie conform de verwachting is en in hoeverre daarmee de juiste beweging is ingezet.
- ▶ De analyse van de financiële verschillen tussen de begroting en de realisatie per programma is voornamelijk uitgevoerd na de doorstorting in de reserve budgetoverheveling. Hierdoor ligt er weinig focus op waarom een deel van de geplande activiteiten niet is gerealiseerd. Wij adviseren in de financiële analyse onderscheid te maken tussen het resultaat voor mutatie in reserves en een toelichting op de reservemutaties.

- ▶ De paragraaf verbonden partijen geeft beperkt inzicht in de risico's. Hierbij rest de vraag wat de belangrijkste risico's zijn, zowel financieel als inhoudelijk. Nu is er met name ingegaan op achtergrond en belangen, maar blijft de beschrijving en de impact van de risico's beperkt.
- ▶ Voor het onderwerp 'Duurzaamheid' geldt dat er diverse activiteiten en zijn opgenomen in de programmaverantwoording dan wel verschillende paragrafen. Een centrale verantwoording in een paragraaf ontbreekt. De visie, doelstellingen en indicatoren komen hierdoor niet naar voren.
- ▶ Het is positief dat in de paragraaf 'Grondbeleid' een doorkijk is opgenomen ten aanzien van de reserve grondexploitaties uit hoofde van de te herijken risicoanalyse vanaf 2025.

De paragraaf 'Bedrijfsvoering' geeft goed inzicht in frauderisico's en -gevallen

In onze controleverklaring hebben wij gerapporteerd over de risico-inschatting, onze verrichte werkzaamheden en materiële bevindingen ten aanzien van fraude. Wij hebben aandacht besteed aan de toelichtingen die de gemeente Rosendaal heeft opgenomen in de paragraaf 'Bedrijfsvoering'. Wij vinden dat de toelichting inzake fraude nu alleen ingaat op de verrichte acties, maar minder op de risico's en de beheersingsmaatregelen en in hoeverre er fraudegevallen zijn geweest. Hiermee biedt dit te weinig inzicht.

De paragraaf 'Weerstandsvermogen en risicobeheersing' geeft inzicht in het vermogen om risico's uit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen

Naast het onderwerp fraude hebben wij in onze controleverklaring gerapporteerd over het vermogen van gemeente Rosendaal om risico's uit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen. Gemeente Rosendaal heeft in de paragraaf 'Weerstandsvermogen en risicobeheersing' een beschrijving van de risico's en de totstandkoming en omvang van het weerstandsvermogen opgenomen.

4.5 BBV, WNT en SiSa

2/2

Naleving van de (publicatieverplichtingen) WNT

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) is met ingang van 2013 van toepassing. Doelstelling van de wet is te verhinderen dat instellingen in de publieke en semipublieke sectoren rechtens in staat zijn bovenmatige bezoldigingen toe te kennen. Voor gemeenten geldt dat de gemeentesecretaris en de griffier als topfunctionaris worden aangemerkt. De algemene bezoldiging voor een topfunctionaris mag voor 2024 niet meer bedragen dan € 233.000 per jaar. De externe accountant is belast met de controle op de naleving van de WNT door de instelling. Overschrijding van de bezoldigingsnorm wordt aangemerkt als een onverschuldigde betaling, die door de topfunctionaris terugbetaald moet worden aan de instelling. Gebeurt dit niet, dan is BDO als accountant wettelijk verplicht om bij het ministerie melding te doen van deze onverschuldigde betaling. Wij hebben tevens een meldingsplicht indien u geen of onjuiste gegevens heeft gepubliceerd in de jaarrekening. Wij hebben vastgesteld dat de bezoldigingen over 2024 van de gemeente Rosendaal niet strijdig zijn met de WNT en dat de jaarrekening 2024 van de gemeente Rosendaal voldoet aan de publicatieverplichtingen van de WNT.

SiSa-bijlage

Wij hebben de in de SiSa-bijlage van de jaarrekening 2024 genoemde specifieke uitkeringen gecontroleerd met inachtneming van de Nota verwachting accountantscontrole SiSa 2024. **Op grond van ons onderzoek hebben wij bij uw specifieke uitkeringen geen fouten en/of onzekerheden geconstateerd die de voor SiSa geldende rapporteringstolerantie overschrijden. Zie tevens 5.1.**

In bijlage 1 van de Nota Verwachtingen Accountantscontrole 2024 wordt ingegaan op de Wet Inburgering 2021 en aandachtspunten voor de accountant bij de Tozo. Zowel de Tozo als de Wet inburgering zijn gedelegeerde taken van uw gemeente aan de gemeenschappelijke regeling Werkplein. Derhalve heeft de gemeente Rosendaal hiervoor geen geformaliseerd M&O beleid.

Wij zien een landelijke trend dat Ministeries steeds vaker een Specifieke regeling kiezen voor het verstrekken van subsidies aan decentrale overheden. Het aantal SiSa-regelingen is daardoor exponentieel toegenomen. Dit geeft een hoge druk op de organisatie binnen gemeente Rosendaal, andere gemeenten en decentrale overheden en de accountantskantoren. Voor uw gemeente is sprake van 47 SiSa-regelingen in 2024 (2023: 47 regelingen) waarbij voor 22 SiSa-regelingen een besteding van meer dan € 125.000 is verantwoord (20 13 regelingen).

4.6 Belangrijke schattingsposten (1)

Inherent aan het opmaken van een jaarrekening, is dat het college en directie schattingen moet maken. Bepaalde schattingen kennen een schattingsonzekerheid en zijn van bijzonder belang door hun invloed op de jaarrekening en doordat zij een hoge mate van schattingsonzekerheid vertonen. Een goed inzicht in de jaarrekening vereist kennis van deze posten. Als onderdeel van de controle hebben wij de oordeelsvormingen en besluiten van het college en directie bij het maken van de schattingen beoordeeld op indicaties voor mogelijke tendentie bij het college en directie.

In het hierna opgenomen overzicht hebben wij van de jaarrekeningposten waaraan een belangrijke schatting ten grondslag ligt weergegeven of wij de schatting als conservatief, neutraal of optimistisch hebben aangemerkt.

POST IN DE JAARREKENING	BEDRAG (x € 1.000)	BEOORDELING HUIDIG BOEKJAAR	BEOORDELING VORIG BOEKJAAR	TOELICHTING SCHATTING
Vaste activa - afschrijvingen	9.253	☹	☹	Betreft afschrijvingen 2024 van de materiële vast activa op basis van de ingeschatte en vastgestelde afschrijvingstermijnen.
Voorziening financiële vaste activa	2.935	☹	☹	Betreft de voorziening ultimo 2024 als gevolg van een duurzaam lagere waardering van Parkeerbeheer Rosendaal B.V. en DER B.V.
Voorziening Grondexploitatie	7.502	☹	☹	Betreft de voorziening ultimo 2024 voor verlieslatende grondexploitatie. De gekozen uitgangspunten en scenario's voor de nog te maken kosten zijn optimistisch en voor de nog te realiseren opbrengsten conservatief. Per saldo levert dit een neutrale beoordeling op.
Voorziening dubieuze debiteuren	2.406	☹	☹	Voor algemene debiteuren en debiteuren Soza is een voorziening getroffen, om in voorkomende gevallen oninbare bedragen op te vangen.
Voorziening bestaande risico's en verplichtingen	6.663	☹	☹	Betreft voorzieningen voor in de toekomst verwachte kosten, zoals de voorziening pensioen en wachtgeld bestuurskosten, arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van niet gelijke omvang.
Voorziening ter egalisatie van kosten	11.966	☹	☹	Betreft voorziening groot onderhoud gebaseerd op de meerjaren onderhoudsplannen voor de gemeentelijke gebouwen, buitensportaccommodaties en de beheerkalender. Zie volgende pagina voor een nadere toelichting.
Voorziening verkregen middelen van derden	29.427	☹	☹	Van derden verkregen middelen ten aanzien van riolering en afvalstoffen zijn niet vrij besteedbaar.

☹ conservatief ☹ neutraal 😊 optimistisch, maar aanvaardbaar

4.6 Belangrijke schattingsposten (2)

Voorzieningen groot onderhoud

De gemeente heeft ultimo 2024 voor € 12 miljoen aan onderhoudsvoorzieningen ter egalisering van kosten verantwoord in de jaarrekening. Deze zien toe op gemeentelijke gebouwen, buitensportaccommodaties en de beheerkalender binnen de gemeente. Het opstellen van de onderhoudsplannen, en de doorvertaling daarvan naar de onderhoudsvoorzieningen, is een bewerkelijk proces. De onderhoudsvoorzieningen zijn een belangrijke schattingspost in de jaarrekening, waarbij een gedegen totstandkoming van groot belang is. Concreet bedoelen wij hiermee:

- ▶ De voorziening dient door de organisatie getoetst te worden aan de definities en vereisten zoals gesteld in het BBV. Voldoen de opgenomen componenten in de voorziening aan de door het BBV gestelde voorwaarden voor groot onderhoud?
- ▶ De voorziening dient gedegen onderbouwd te worden met onderliggende onderhoudsplannen, welke periodiek herzien dienen te worden. De onderhoudsplannen dienen per component te zijn opgebouwd. Belangrijk hierbij is dat de componenten ook daadwerkelijk tot uitvoering worden gebracht en hiervoor in de voorziening voldoende saldo aanwezig, zodat de specificatie van de voorziening aansluit op de daadwerkelijke kosten/uitvoering.
- ▶ Het afgelopen jaar is de prijs van vele goederen significant gestegen. De gemeente indexeert het prijspeil jaarlijks. Het is van belang na te gaan of dit een passende indexatie is in het huidige economisch klimaat.

Wij hebben de volgende bevindingen bij de gemeente Rosendaal inzake de onderhoudsvoorzieningen:

- ▶ In 2025 heeft de gemeenteraad ingestemd met het Integraal Huisvestingsplan (IHP) 2025-2024. We verzoeken u na te gaan in welke mate het vastgestelde IHP tot aanpassingen in de onderhoudsplannen leidt.
- ▶ De dotatie van de voorziening beheerkalender is op basis van de onderhoudslasten van het begrotingsjaar vermeerderd met de begrote en geplande lasten van de drie volgende jaren. Hiermee wijkt de methodiek van deze onderhoudsvoorziening af van de onderhoudsvoorzieningen voor de gemeentelijke gebouwen en sportaccommodaties, welke gebaseerd zijn op een periode van 10 jaar. Dit is een aandachtspunt in 2025.
- ▶ Een analyse van de bestedingen in het begrotingsjaar versus het onderhoudsplan, welke ten grondslag ligt aan de gevormde voorziening, heeft tot op heden niet zichtbaar plaatsgevonden. Aanpassingen in de geschatte en geplande uitgaven zijn geanalyseerd, onderbouwd en verantwoord via de bestuursrapportages. De onderhoudsplannen worden hierop niet actief bijgesteld. Dit is een aandachtspunt voor 2025.
- ▶ De beheerplannen die ten grondslag liggen aan de onderhoudsvoorzieningen stammen uit 2020. Actualisatie van deze plannen is een aandachtspunt voor 2025.

5. Bijlagen

5.1 Bevindingen SiSa-bijlage

5.1 Bevindingen SiSa-bijlage

Inleiding

Bij de jaarrekening wordt als bijlage de SiSa-verantwoording toegevoegd. De gemeente Roosendaal heeft de rechtmatige totstandkoming van de SiSa-bijlage getoetst. In onderstaande tabel zijn de te rapporteren bevindingen opgenomen:

Op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden, artikel 5, lid 4, rapporteren wij in dit rapport over de fouten en onzekerheden van de specifieke uitkeringen die in 2024 in het kader van SiSa worden verantwoord. Per regeling is aangegeven of, en zo ja welke financiële fouten of onzekerheden zijn geconstateerd.

STREKKING CONTROLEVERKLARING 2024	
Strekking controleverklaring getrouwheid (jaarrekening)	Goedkeurend
Strekking controleverklaring rechtmatigheid (SiSa-bijlage)	Goedkeurend

NR.	SPECIFIEKE UITKERING OF OVERIG	FOUT OF ONZEKERHEID	FINANCIËLE OMVANG IN €	TOELICHTING FOUT/ONZEKERHEID
x	TOE TE VOEGEN			
x	Xxx			
x	Xxx			
x	Xxx			

Een andere kijk
op waarde

